

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Oče naš v sonetih.

Zgodi se tvoja volja kakor v nebesih, tako
na zemlji.

III.

Radujejo se angelji krilati
Pred Stvarnikom sedečim na prestoli,
Ko njega milost v strežbo jih izvoli:
Njegovo sveto voljo spolnovati.

Pod oljkami glej! Jezusa klečati
V Getzemanu v prestrašni dušni boli;
Vender k Očetu zaupljivo moli:
Le v Tvojo voljo hočem se udati.

Te tare bol, ko ljut vihar prihruje,
Nevihta vniči ti bogata polja,
V tolaž Zveličarja v izgled si jemlji.

Srce potrto k Bogu naj zdihuje:
Gospod! o zgodi se le tvoja volja
Kakor v nebesih i tako na zemlji.

Radoslav Silvester.

Red in opravila škofijske sinode.

Poživ na škofijsko sinodo je razglašen. Naj Vam sedaj še bolj točno opišem red in opravila, kakor je posebno „pontificale romanum“ in „caeremoniale episcoporum“ določujeta.

I. Razne seje.

Na sinodi so razne seje. Najbolj slovesne so „sessiones publicae“, in sicer tri, na ka-

terih se potrjene določbe prečitajo in pojasne. Manj slovesne so „congregationes generales“, katerih je pet, da se pripravi red za slovesne seje in pa tudi razne določbe čitajo, ter pojasnujejo. Obojne seje se vrše v cerkvi, pri bojnih se opravijo zapovedane molitve, združenja so z njimi tudi duhovna premišljevanja za novitev duha, kakor je pri duhovnih vajah svada.

Najmanj slovesne so „congregationes particulares“. Te se obdržavajo znotraj cerkve v zato določenih prostorih. Zborovalci se razdele v več odsekov, navadno v štiri; vsak odsek ima predsednika, poročevalca in svetovalce; vsakemu določi škof del sinodalnega gradiva v obravnavo, da ima vsak duhovnik priliko povedati svoje mnenje. Pri teh sejah more tudi vsak duhovnik svoje posebne želje ali pritožbe vložiti, zapisnikar jih zabeleži in onda izroči sinodalnemu zastopniku duhovnikov, da jih pri slovesni seji prečita, utemelji in brani.

II. Razna opravila.

Za seje treba točnega reda; da se ta namen doseže, izberejo se sposobni duhovniki, kateri naj razna opravila v prospeli sinode vrše.

Se pred začetkom se imenuje praefectus hospitiorum, kateremu se pridela pomočniki, da duhovnim zborovalcem preskrbe primerna stanovanja.

Potreben je promotor synodi. Naloga mu je poskrbeti, da se na sinodi vse vrši po določenem redu gladko brez ovir. Zato mora paziti, da je o pravem času pripravljena tvarina za slovesne seje in da se vse seje vrše točno po zapovedanih obredih.

Izbere se *secretarius synodi*, kateremu je naloga, da naznani čas slovesnih sej, da objavi določbe za sinodo samo potrebne in da prečita tvarino, pripravljeno za razne seje. Kot pomočnik se mu doda *notarius*.

Notarius synodi, kateri mora sestaviti spise potrebne za sinodo in zapisnik vseh sej; pozove si nekatere duhovnike, da so mu priče in da mu pomagajo. Zapisnike prečita in po sklepu sinode jih izroči škofu, da jih podpiše.

Imenuje se tudi *procurator cleri*. Da se prepreči vzburjenost pri sejah, katera bi gotovo nastala, ko bi smel vsakdo poljubno govoriti, imenuje škof *procuratorem cleri*, kateri v imenu duhovnikov pri slovesnih sejah pove, kaj duhovnikom ni vseč, kaj se jim dozdeva preostro in kaj se sploh žele. Vse pa, kar v imenu duhovnikov postane in zahteva, naj zapisano izroči tajniku sine.

Določajo se *iudices querelarum et excusationum*; le ti presojujejo, da li so opravičeni razlogi duhovnikov, ki bi morali k sinodi priti, toda niso prišli, in pa onih, ki žele pred sklepom sinode oditi. Tudi razsodijo pritožbe de *praecedentia*, ako bi nastale. Predsednik mora poskrbeti, da se pritožbe in rešitve popišejo v posebnem zapisniku, ki naj se po sklepu sinode izroče škofu.

Magistri caeremoniarum, ki morajo poskrbeti, da se pri sinodi vse vrši po zapovedanih obredih in po določenem redu.

Ostarii čuvajo pri vratih sinodalne cerkve, lajikom mirno vstop zabranijo in vrata zaklenejo, ko se sinoda prične.

Naprosi se poseben *rector spiritualium exercitiorum*, kateri s svojimi govori in premišljevanji zborovalce pripravi za dobro izpoved in sploh za prenovitev življenja. Imenujejo se tudi potrebni izpovedniki.

Na sinodi se izvolijo duhovniki tudi za posle, ki se opravljajo trajno po sinodi.

Škof imenuje *testes synodales*, ki naj bi pazili, da li se določbe sinodalne točno vrše: zato naj bi prehodili škofijo in škofu prijavili, kar bi pogršnega opazili. Navadno se gg. dekani *testes* določijo in zaprisežejo.

Iudices in partibus niso več posebno potrebni, vendar se pa izberó tudi še sedaj; javijo se sveti stolici, da jih upotrebi, ako hoče kake tožbe izven rimske kurije rešiti.

Na sinodi se izvolijo *consiliarii iudicii ecclesiastici dioecesani*, onda *examinatores ordinandorum in examinatores promovendorum ad beneficia curata*.

III. Tečaj naše sinode.

Prva sinoda ljubljanske škofije se bode začela v ponedeljek dne 31. avgusta zvečer; nadaljevala se bo v torek, sredo in četrtek 1., 2. in 3. septembra; sklenila se bode v petek, dne 4. septembra zjutraj. Red bo nastopni.

a) *De prima congregatione generali.*

1. Vsi duhovniki, redovni in svetovni,* se v ponedeljek, dne 31. avgusta do pete ure popoldne zberó v stolnici; posedejo po klopih v redu po dostojanstvu in kanonični starosti, kakor jim bo odkazal minister caeremoniarum. Tega reda naj se točno drže tekom sinode pri vseh shodih.

2. Točno o petih pride kler stolne cerkve po škofa, da ga spremi v stolnico. Idoč v stolnico molijo psalme 14, 45, 50; po vstopu v cerkev se moli ali poje Antifona „Salve Regina“ cum V. R. et Oratione.

3. Škof in asistencija se oblečejo v paramente rudeče barve. Najsvetejše se izpostavi, zapoje se „Veni, Creator Spiritus“ in izmolijo se druge zapovedane molitve. Po blagoslovu ritu romano se Najsvetejše shrani, škof pa pozdravi zbrane s primernim govorom.

4. Po govoru se bode prečital dekret „de officialibus synodi.“ Proglasili se bodo: promotor, *secretarius cum lectore*, *notarius*, *procuratores cleri*, *magistri caeremoniarum*, *ostarius*, *praefecti hospitiorum* in *iudices querelarum*. Vsi ti bodo zavzeli svoje za nje določene prostore.

5. „Promotor synodi“ bo škofa prosil, naj objavi sinodalne obravnave. Na povelje škofovo bo *secretarius* ali *lector* prečital gradivo, o katerem se bo razpravljalo.

6. „Promotor synodi“ bo potem prosil, naj se za obravnave določijo v to zapovedani od-

* *Sacerdotes saeculares sint induti veste talari et clericali cum bireto; sacerdotes regulares in habitu sui ordinis cum superpelliceo. Ita sint induti in hac prima congregatione generali et in omnibus sessionibus publicis. In reliquis congregationibus generalibus induti sint veste talari et bireto, resp. suo habitu regulari, exceptis officialibus, qui rochetto induti comparant.*

seki. Škof bo razložil način, po katerem naj odseki postopajo, imenoval bo za posamezne odseke predsednika, svetovalce, izvestitelje in zapisnikarje; vsakemu se bo izročilo gradivo zanj določeno.

7. Po pozivu „promotoris“ se bodo imenovali examinatores ordinandorum, katerih imena bode tajnik prečital. Predložili se bodo tudi oni gospodje, ki bi bili sposobni kot examinatores promovendorum ad beneficia; zborovalcem se bodo dali listki, da jih izberó. Promotor, tajnik in bilježnik bodo listke pregledali in se bodo v prihodnji seji imena izbranih razglasila.

8. Zborovalci pošljejo udanostne izjave sv. Očetu, Nj. Veličanstvu in metropolitu.

9. Po pozivu promotorja se napove čas pro I. sessione solemni et publica in se seja sklene z zapovedanimi molitvami.

Bode li vodja duhovnih vaj — (P. Nicolaus Nilles, S. J.) — že sedaj želel imeti kratek uvoden nagovor ali ne, pove se o svojem času.

b) De I. sessione publica.

1. Vsi zborovalci se v torek, dne 1. sept. do sedme ure zjutraj snidejo v stolnici po včeraj določenem redu. Ko pride škof, molijo vsi skupaj „Tertiam“. Škof in asistenca se oblečejo za sv. mašo; zapoje se Veni Creator Spiritus, cum V. R. et Oratione, potem je Missa votiva de Spiritu Sancto. Po sveti maši vzame škof pluviale in klečeč moli antifono: Exaudi in vse ostale za prvo sejo zapovedane molitve.

2. Po opravljenih molitvah je prvo premišljevanje.

3. Na poziv promotorja naj bi se prečitali dekreti, ki so za sinodo odločeni, namreč: de aperienda synodo, de emittenda professione fidei, de secreto servando, de praecudicio non afferendo, de modovi vendi, de non discendo, — bode tajnik ali njegov lektor dotične dekrete prečital.

4. Ko se prečita dekret de professione fidei emittenda, bodo vsi zborovalci vero prisegli po formularu Pija IV. in z dodatkom Pija IX. Eden bode veroizpoved čital, ostali bodo ž njim tiho molili. Ob koncu bode najpoprej škof sam slovesno prisegel položivši roko na sv. evangelje; za njim pa bodo zborovalci k njemu prihajali po štirje, polagali roke na sv. evangelj in zaprisesgli govoreči: Ego idem N. N. spondeo, voveo, ac

iuro. Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei evangelia.

5. Promotor prosi, naj se objavijo imena izbranih izpraševalcev za samostojno dušno pastirstvo. Izbrani se koj zaprisežejo.

6. Promotor pozove, naj se prečitajo „decreta synodalia“, katerih objava se je za to sejo določila. Ko se prečitajo, prosi promotor, naj se napove čas prihodnje seje in naj se le-ta sklene in o nji sestavi točen zapisnik.

7. Škof podeli slovesen sveti blagoslov in sejo sklene.

c) De congregationibus particularibus.

V prostem času se v prostorih pripravljenih v škofijski palači in v semenišču zbirajo včeraj določeni odseki. Predsednik mora poskrbeti, da se tvarina čita in obravnava; vsakemu je slobodno nasvetovati in utemeljiti dodatke in izpremembe. O seji in predlogih se sestavi točen zapisnik, ki se pri prvi prihodnji skupni seji izroči škofu.

Predsednik sprejme pri seji tudi posebne nasvete, želje in pritožbe posameznih duhovnikov, ter vse pismeno izroči zagovorniku duhovnikov (procuratori cleri), da pri javnih sejah dotične želje sproži in utemelji. Odseki se zbirajo, dokler ne obravnajo vse si izročene tvarine.

d) De secunda congregatione generali.

1. V torek 1. septembra popoldne ob štirih se zborovalci zopet snidejo v stolnici po določenem redu. Po prihodu škofa se molijo Vesperae cum Completorio.

2. Po molitvah bode drugo duhovno premišljevanje.

3. Ko se premišljevanje sklene, bode škof razjasnjeval razne točke sinodalne tvarine.

4. Na poziv promotorja bodo zagovorniki in zastopniki klera prijavi in utemeljili razne njihove želje in pritožbe.

5. Po tem pouči škof zborovalce de officiis testium synodaliū et iudicum in partibus ter imenuje dotične za tak posel sposobne može. Ako bode čas dopustil, imenoval bode tudi člane škofijskega sodišča za zakonske stvari in za razne pogrške duhovnikov.

6. Na prošnjo promotorja se prebere pregled tvarine za drugo slovesno sejo, dekret o sv. opraviu za pokojne, in z zapovedano molitvijo se seja sklene.

e) De altera sessione publica.

1. V sredo 2. septembra ob sedmih zjutraj se zopet vsi zborovalci snidejo v stolnici po navadnem redu. Ko ob sedmih pride škof, molijo vsi skupaj „Tertiam“.

2. Po molitvi poje cerkven dostojanstvenik sveto mašo za ranjke škofo in duhovne ljubljanske škofije. Molitve ad tumbam opravi škof.

3. Slede molitve določene za drugo slovesno sejo in tretje premišljevanje.

4. Po premišljevanju se čitajo dekreti, za to sejo določeni.

5. Zaprisežejo se testes synodales, iudices in partibus et consiliarii iudicii ecclesiastici.

6. Napove se prihodnja seja, škof blagoslovi zborovalce in sejo sklene.

f) De tertia, quarta, quinta congregatione generali.

1. Ob štirih popoldne bo tretja congregatio generalis po istem redu kakor včeraj. Duhovni vodja bo imel četrto premišljevanje.

Tega dne popoldne se prične izpovedovanje, katero se bode jutri nadaljevalo.

2. V četrtek ob sedmih se zberejo zborovalci v stolnici po navadnem redu. Ko pride škof, začne se četrta congregatio generalis.

Odmoli se Tertia, onda opravi eden stolnih kanonikov sveto mašo, kateri škof prisostvuje v pluvijalu bele barve. Zborovalci molijo častitljivi del sv. rožnega venca.

Po sv. maši se začne zborovanje z navadno molitvijo in s petim premišljevanjem.

Onda se obravnava gradivo za sinodo določeno, opravi zahvalna molitev in seja sklene.

Prosti čas se vporabi za izpoved.

3. Ob štirih popoldne bo peta in zadnja congregatio generalis s šestim premišljevanjem. Vse po že zgoraj očitnem redu. Obravnavalo se bo vse gradivo, kar ga je še ostalo.

g) De tertia et ultima sessione publica.

1. V petek 4. septembra se zborovalci snidejo že ob šestih zjutraj k zadnji slovesni seji.

2. Ko pride škof, izmoli se „Tertia“. Potem je pontifikalna sv. maša de Ss. Trinitate pro gratiarum actione. Med sv. mašo je skupno sv. obhajilo gg. duhovnikov.

3. Po sv. maši se začne zborovanje z molitvami zapovedanimi za to zadnjo slovesno sejo.

Objavijo in razglase se razni dekreti. Za tem se po imenu pokličejo vsi, ki bi morali k sinodi priti; pozvani se oglesi z: Ad su m. Nenavzoči se zabiležijo.

4. Sledi končni sinodalni govor škofov, v katerem govoru škof zborovalce vnema, da bi sklepe in določbe natančno, vestno, veselo in možato izpolnjevali.

5. Na prošnjo promotorja se čita „decretum tum de synodo finienda, tum de proxime habenda“. Škof določbe podpiše.

6. Izpostavi se Najsvetejše, zapoje se Te Deum laudamus in opravi posvečenje presvetemu Srcu Jezusovemu. Sledi blagoslov ritu romano. Najsvetejše se shrani.

7. Sedaj se odpro cerkvena vrata in razglase odpustki. Prečita se decret de dimittenda synodo, opravijo se zapovedane molitve in podeli se vsem navzočim slovesen blagoslov.

8. Končno reče arhidijakon stoječ zraven škofa: Recedamus in pace! Vsi odgovore: In nomine Christi!

9. Škof odloži cerkveno obleko in gre v svoj stan, kamor ga zborovalci spremijo. Sinoda je dovršena.

h) Sklep.

To je red za sinodo. Ako bo mogoče, dobi ob prihodu vsak zborovalec v roke red in molitve, ki so za razne seje določene, da bomo mogli vse dostojno in primerno opraviti.

Boga prosimo, naj nam podeli milosti, da se moremo za sinodo dopro pripraviti in jo koristno opraviti!

V Ljubljani, 21. julija 1903.

† Anton Bonaventura
knezškof.

* * *

Nunc vero, canonica totius dioecesis visitatione die 8. julii h. a. prima vice completa, operi coronidem imposituri potestate nostra ordinaria, atque requisita circa res pertractandas sententia Capituli ecclesiae Cathedralis, in honorem B. V. Mariae, S. Joseph, eius sponsi et dioecesis nostrae patroni, atque S. Nicolai, titularis ecclesiae Cathedralis, omniumque Sanctorum,

Synodum dioecesanam

diebus 1. 2. 3. septembris huius anni indicimus celebrandam Labaci in ecclesia Cathedrali se-

cundum ordinem, qui iusto tempore denuntiabitur.

Quod attinet eos, qui adesse tenentur, quoniam in synodo agetur de rebus ad universum clerum spectantibus, utique summopere desideraremus, ut omnes et singuli, si fieri posset, e clero nostro dioecesano ad synodum convolarent. Cum autem hoc desiderium impleri non possit, ad synodum

1. vocamus et canonice requirimus: Nostrum Vicarium generalem, omnes decanos atque parochos, dein vicarios, curatos, expositos et capellanos animarum curam independenter exercentes, administratores parochiarum sive saeculares, sive regulares, beneficiatos cum cura vel sine cura animarum.

Cunctos hos solemniter et publice advocamus atque interesse sub gravi iubemus. Si autem horum quispiam iusto impedimento se retentum iudicaverit, excusationis legitimae causam opportuno tempore ad synodum (iudicibus querelarum) defenderam ac probandam esse sciverit.

2. Instanter invitamus capitulum nostrum cathedrale, ut in corpore appareat, abbatem Sitticiensem et praepositum capituli Rudolfswertensis, capitulum collegiatum Rudolfswertense, ul saltem per duos deputatos adsit, deinde P. provincialem FF. M. S. Francisci, omnesque superiores vel priores regularium, directores seminarii puerorum et clericorum, omnes professores et doctores sacrae theologiae, institutiones religiosas professores c. r. gymnasii Labacensis, Rudolfswertensis, Kranjensis et Gottschevensis, c. r. scholae realis Labacensis et Idriensis nec non c. r. paedagogii et catechetas scholarum elementarium.

3. Cooperatores quod attinet, eos quoque invitamus; ast, quia ob curam animarum exercendam propter absentiam parochorum hi omnes venire non possunt, invitamus ex quolibet decanatu illos, de quibus decanus iudicaverit, quod absque spirituali damno fidelium per quatuor dies absentes esse possint.

Parochos, qui cooperatores non habent, monemus, ut antequam e parochiis discedant, graviter decumbentibus sancta Sacramenta administrent populumque edoceant, ubi in casu necessitatis provisio infirmorum petenda sit.

Quia in synodo dioecesana omnes synoditae spiritu renouentur oportet, iuxta praescripta ecclesiae curavimus, ut synodo exercitia spiritualia

coniungantur cum communionem generali in ultima sessione; simul indulgentias plenarias cum pro clero tum pro populo a summo Pontifice obtinendas iusto tempore publicabimus.

Ut autem opus quod aggredimur, tum clero, tum populo sit salutare, benedictionem divinam ardentem imploremus! Quapropter a publicatione huius edicti usque ad finem synodi omnes dioecesis nostrae sacerdotes Missae inserant orationem de Spiritu Sancto rubricis id permittentibus; praeterea Dominica ultima mensis Augusti, quae est XIII. post Pentecosten, in omnibus ecclesiis curatis Sanctissimum per mediam horam publicae adorationi exponatur, illoque exposito Litaniae omnium Sanctorum recitentur, prius vero fidelibus exponatur, quinam sit synodi finis et quae ejusdem gravitas et utilitas. Postremo die 31. Augusti ad vesperum in omnibus praedictis ecclesiis campanae saltem per quartam horae partem pulsantur.

Ordinem synodi, materiae pertractandae capita et si quae adhuc circa futuram synodum advertenda forent, idoneo tempore significabuntur. Interim, fratres dilectissimi, valete! Deus spei repleat Vos omni gaudio et pace in credendo, ut abundetis in spe et virtute Spiritus Sancti. In omnibus honorificetur Deus per Jesum Christum, cui est gloria et imperium in saecula saeculorum. Amen.

Datum Labaci die 14. Julii 1908.

† Antonius Bonaventura,
Episcopus

Sveti Peter Forerij (Fourier) in škof rezenški Mihael Wittmann, vstanovnika kongregacije ubogih šolskih sester „de Notre Dame“.

1. Sveti Peter Forerij.

(Dalje.)

Fourier je v Nanzig-u izdelal nova pravila za redovnike, ter jih izročil škofu Maillan-u. V Lounéville-u naj bi se vstanovil prvi novicijat reformirani redovni družbi. Oglasilo se je pet novincev: trije redovniki stare kongregacije so to bili in dva dijaka ponta-moussonska sta tudi želela biti sprejeta.

Peter je postal prvi vodnik novincev novega reda. S svojo pobožnostjo, gorečnostjo je širil božjo čast in z vsemi čednostmi, katere so ga dičile, je navdal srca novih redovnikov. Ti so vplivali na stare redovne brate tako, da so mnogi pristopili k novi reformirani družbi.

Kmalu so se reformiranke poprijeli tudi drugi samostani reguliranih kanonikov. Fourier je imenoval to kongregacijo „Regulirane kanonike družbe našega Odrešenika“.

* * *

Zadnja leta svojega življenja je bil Peter Fourier pravi oče in duhovni voditelj mnogim samostanom šolskih sester „naše ljube Gospe“ in izbran je bil tudi za verhovnega prednika (general) „reguliranim kanonikom kongregacije našega Odrešenika“. Vsa skrb, vse delovanje mu je bilo v prid in prospah teh dveh rodovnih družeb. Malo časa mu je preostajalo za dušno pastirstvo. In ker je bil od svoje župnije večidel odsoten, nastavljal mu je škof namestnika, in le ob velikih praznikih je hodil tje opravljat duhovna opravila.

Žal, da mu zadnja leta življenja niso potekla mirno; svetemu možu je bilo pre-stajati premnogo britkosti. Vnele so se krvave vojske med njegovo očetno državo, katero je iskreno ljubil, in med Francijo, katera si je hotela na vsak način podjarmiti Lotaringijo. Vojskovali so se vojvoda lotarinski s francoskim kraljem Ludvikom XIII. in njegovim ministrom Richelieu-om. Francozi so zmagali malo deželo, ter ji vzeli samostojnost. Fouriera, ki je bil vedno zvest svojim vojvodom in je iskreno ljubil svojo domovino, je srce bolelo, ko je gledal te izpremembe. Kralj Ludvik in njegov mogočni minister Richelieu sta to dobro vedela; francoski vojaki so ga iskali, da bi ga odpeljali in zaprli. Skrivati se je moral sveti mož po raznih samostanih, da bi se odtegnil nasilstvu.

Vojski je sledila kuga in lakota. Šest sto tisoč ljudi je pokončal meč, ali jih ugonobila kuga in lakota. O kako je krvavelo

srce blagemu župniku in predstojniku redov Petru Fourier-u, ko je gledal tako neizmerno nesrečo; to razdejanje, ki je prišlo nad njegovo ljubljeno domovino! Da je to razdejanje bridko zadelo tudi Petrove samostane, umeti je lahko. Mnoge sestre „naše ljube Gospe“ so bežale do svojih sorodnic, na tuje. Mnogi kanoniki so bežali v Diedenkopen, mnogi v Luksenburg in v druge samostane. Mnoge redovne družine so prašale Petra, kaj jim je storiti v stiskah, a Peter jim večkrat ni hotel svetovati, ker se je bal, da jim ne bi svetoval kaj napak. Molil je zanje v samotni goreče in s solzami.

Ker je Peter vedel, da mu ne zaupajo in da ni več varen pred sovražniki in ker je spoznaval, da bo iz tujine lože vladal svoji kongregaciji, umaknil se je iz domovine ter 3 leta v tesni sobici v pokori in molitvi preživel v Gray-u. Iz domovine, posebno iz Mattaincourt, kjer je bil nekedaj župnik, so mu dohajale najžalostnejše vesti. Molil je goreče za svoje bivše župljane, da bi voljno prenašali šibe vojske, kuge in lakote, s katerimi je Bog obiskal Lotaringijo in posebno hudo župnijo matlaincourt-sko. Molil je, da bi bili skoraj oslobojeni trpljenja.

Kuga pa ni prizanesla tudi ne mestecu Gray-u v Franche-Comté, kjer je stanoval naš svetnik. Od dne do dne jih je več pokosila smrtna kosa. Ni čuda, da so se v tej stiski ljudje in mestni poglavarji pozvali do Petra Fourier-a. A on jim je ukazal prirediti veliko spokorno in prošnjo procesijo: sv. maša naj se daruje pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom pod milim nebom osem dnij. Ljudstvo naj se vrne do Boga, naj prejme svete zakramente, naj goreče na pomoč kliče preblaženo Devico Marijo, svet. Roka, sv. Sebastijana, sv. Karola, sv. angelje varuhe in mestne nebeške zavetnike. Vso oktavo je bil svetnik skoraj vedno v izpovednici in več noči je prečul v kapelici šolskih sester pred svetim tabernakeljem. Bog je uslišal prošnje svojega službnika in skesanega ljudstva. Kuga je kmalu prenehala. V tem času je Bog svojega zvestega služabnika poveličal z marsikaterim čudežem, katerega je storil po Petru Fourier-u.

Prorokoval je tudi soprogi deželnega glavarja in ženi mestnega načelnika, ki je bil mož jako blag in poln zaslug, da izmed njihovih sorodnikov nikogar kuga ne napade. In resnično, izmed 120 ljudij ni nobeden obolel za kužno boleznijo.

(Dalje prihodnjic.)

I. Bilc.

XIII. nedelja po binkoštih.

Eden izmed njih . . . se je vrnil ter z velikim glasom hvalil Boga. (Luk. 17.)

Hodil je truden potnik skozi puščavo. Kar na enkrat zagleda kralja puščavi, leva, ki je naravnost proti njemu naperil korake. Neizrečen strah potnika prešine dobrovedočega, da sedaj je po njem. Čudno pa se mu zdi, da huda žival le na treh nogah prihaja in da se mu bliža šepajoč. A ko je čisto blizu, stegne proti njemu prvo desno nogo tako milo proseč, da se potniku kar na mah strah v samozavest izpremeni. Drzno leva prime za šapo; v njej ugleda silen trn, zaboden skozi meso. Hitro ga potnik izvleče, lev pa mu hvaležno liže roko ob tem naporovanju. — Zanimiva povest še nadaljuje, da odslej naprej nikoli več ni bila zapustila dobrotnika ta sicer kruta žival ter je hodila za njim, kakor je to v nas šega domačega psa.

Hvaležnost — če tudi le enega očiščenih — nam zgodba današnjega sv. evangelija riše pred oko. Hvaležnost, ta živalim prirojena svojost — kolikrat se pač žal! pogreša ob umnem človeku, ki mu je pa prirojena še bolj.

Zato premislimo — zgodbo današnjega sv. evangelija ob roki — 1. zakaj da moramo biti dobrotnikom hvaležni in 2. kako jim bodimo hvaležni?

*

1. Zakaj bodimo dobrotnikom hvaležni?

Hvaležnost do dobrotnikov tirja od nas sv. vera. Po Jezusovem nauku mo-

ramo namreč ljubiti celo sovražnike. Koliko večja nam bode pač dolžnost, da ljubimo svoje dobrotnike. Prav nas uči Esterina knjiga, ki nehvaležnike obsoja govoreč: „In njim ni zadosti, da so nehvaležni za dobrote in da tarejo človeštva pravice — oni menijo tudi, da bodo ubežati zamogli sodbi vsevidečega Boga.“ (16, 4.) Da! Gospod sam se všečno izraža o zahvalnosti v današnjem sv. evangeliju, ko vidi, da se je bil zahvalil le eden — in še ta Samarijan — govoreč: „Ali ni bilo očiščenih deset, kje pa je onih devet?“

Hvaležnosti do dobrotnikov tirja ljubezen, ki jo moramo gojiti sami do sebe. Krščanska ljubezen do samih sebe nam veleva, da skrbimo za svojo srečo to in onostran groba. Hvaležnejši pa če smo ljudem, tem večjih novih dobrot prejmemo od njih. Zato ga ni dragocenejega ključa do zopetnih dobrot, nego je za prejete dobrote hvaležnost.

Hvaležnost do dobrotnikov tirja od nas ljubezen do našega bližnjega. Bogu nad vse, bližnjemu kakor samemu sebi — to je božje velevanje. Prav radi bližnjega, če že ne radi samih sebe — moramo biti hvaležni. Bližnjiki raje dajejo in raje podpirajo, če vidijo, da so si svojimi dobrimi deli osvojili hvaležnostnih src. Malokatera stvar tako peče, kakor preziranje onega, kojemu si bil svojo dobrosrčnostjo desna roka; malokatera stvar tako obridki, kakor surova nehvaležnost ali še celo žalitev onega, kojemu si bil njega živenske sreče stvaritelj. In ko bi se dobrotnik prepričal česa podobnega, potem jih je le prav malo, da ne bi obrnili vsaki dobrodelnosti hrbet izjavljajoči: Nehvaležnost plačilo sveta!

2. Kako bodimo dobrotnikom hvaležni.

Svojim dobrotnikom bodimo hvaležni z besedo in v vsem svojem zunanjem postopanju. Beseda je beseda — pravijo časih — to je res in ni res: v srce ti itak ne vidi nikdo. Če še z besedo ne govoriš, potem o tebi nikdo ničesa soditi ne ve. — Čem večje pa so nam izkazane dobrote,

tem obilneja mora biti naša hvaležnost tudi v besedi — in najmanja dobrotnost zahteva hvaležnost. Dobrotnike nam je pričo drugih ljudi hvaliti; le častno in spoštovanjem se mora izrekati dobrotnikovo ime. Modrec stare dobe tako-le sodi: „Nekateri se zahvaljujejo le na skrivnem, le na uho in le v kakem kotu. A to ni nikaka zahvalnost; tem načinom se zatajuje hvaležnost. Nehvaležnik je ta, ki se vselej le brez priče hoče zahvaljevati.“ (Seneca II. benef. 23.)

Svojim dobrotnikom bodimo tako hvaležni, da jim vsak pot vsem svojim vedenjem izkazujemo najobilnejih pozornosti. To so stariši, ki naj naše besede do njih vselej krotke bodo in mile; vselej moramo stariše odlikovati pričo vseh ljudi. Taki dobrotniki so oni dobri delodajalci, ki tudi v boleznih poskrbe za podanike. Tak dobrotnik je naša duhovska in deželska gosposka: ona ve, čemu da nosi duševni in kovani meč in čemu odlike deli svojim podanikom. Tak dobrotnik nam je vsak, ki katerim si že bodi načinom za nas poskrbi ali nam česa na ljubo stori.

Svojim dobrotnikom bodimo tem načinom hvaležni, da v dobro porabimo njihovih dobrot. Hvaležnik tako dela z dobroto, da dolgo ob njej živi in da ni primoran kmalu zopet nove prositi. Kako zadostilen čut pa je dobrotniku tudi ta, če vidi — da so prav prišla njegova dobra dejanja in da so bila glede podpirancev to, kar je blagodejen dež, ki rosi in orodoviti še tako posušena tla.

Svojim dobrotnikom bodimo pa tudi tako hvaležni, da smo jim pripravljeni — ko bi prilika nanesla — dobro povrniti z dobrim. Človeško življenje je kakor v gledališču igra: danes kralj, jutri ubožec — danes v časti, jutri popolnoma zaničevan. Kako hudo je pač vstati od mize obilnosti in se vsedati v skupino, kjer pomanjkanje in beda režeta kruha. — Le navadno in naravnim potem hvaležen bi se pač moral zvati človek, ki je prišel do premoženja in kakor tak podpira tistega po nesreči postalega ubožčeka, ki mu je kedaj kakor premožnjak delil vsakovrstnih darov.

Svojim dobrotnikom bodimo hvaležni tako, da molimo za-nje. Moliti nam je po Gospodnjem velevanju celo za svoje sovražnike — brez vsacega dokazovanja jasno nam mora biti, koliko večja dolžnost nam bode pač šele molitev za stariše, za učitelje, za gosposke, sploh za vsacega, ki se opravičenim načinom sme imenovati naš dobrotnik.

* * *

Ni je grše pregrehe, nego je nehvaležnost dobrotnim ljudem napram.

Ni je živali, najkruteje živali je ni — da ne bi bila hvaležna. Torej je nehvaležnost že iz tega vzroka popolnoma zoper naravo pregrešajoča se strast.

Zato sodelujmo, dragi, s tem blagim hvaležnostnim čutom, ki ga je vsedobri Stvarnik vdihnil našim človeškim srcem. — Nikoli naj se ne čuje od nas kaj temu podobnega, kar obsoja le radi enega se zahvaljujočega Gospodnje vprašanje, zabeleženo v današnjem sv. evangeliju z besedo: „Ali jih ni bilo očiščenih 10 — kje pa je unih 9? Amen.“

XIV. nedelja po binkoštih.

Ne skrbite . . . rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili? (Mat. 6.)

Če pogledaš v množico ljudi — in bodi si na selu ali v mestecih ali v velikem mestu; povsod enaka ti slika. Kako drvenje iz kraja v kraj, kako vrvenje. Drug drugega prehiteva, drug drugega preupiva, drug drugega hoče odrivati. — Tako je, kakor da bi vsak vsega hotel ie sam za-se in naj poleg njega bližnjik bede pogine.

Kak pa nam je Gospodnji pouk za tako sebično delovanje današnjega sv. evangelija? Gospod nasprotno govori: „Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli; tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli . . . Poglejte tice pod nebom . . . Poglejte lilije na polju . . . Saj ve vaš nebeški Oče, da potrebujete vsega tega.“ (Mat. 6.)

Božja previdnost nasituje dan za dnem milijone bitij na zemlji. Ona skrbi za to, da ne pogine ničesa tega, kar je stvarjeno bilo. Koliko večja jej bo skrb šele za vas — ljudi.

Zato vse, dragi, pomenimo v svoj pouk to uro: 1. kakošna je božja skrb sploh za stvarstvo? In 2. kakošno zaupanje naj ta božja skrb v nas budi?

*

1. Kakošna je božja skrb za stvarstvo?

Današnji svoj govor je imej Izveličar pod prostim nebom na gori v najprikladnejem letnem času. Nad glavami te krog njega zbrane množice so v bujnih jatah forfotale tice in so veselim petjem polnile ozračje. Gori ob znožju so se prostirale cvetoče ravani in bogata polja in cvetka ob cvetki je krasila ta palestinski zemeljski raj. — Krog nebeškega učenika pa so se vrstili učenci, vrstile skrbmi obtežene množice, ki bi bile tako rade čule tolažilnega glasu iz njegovih ust. — Zato jim kaže gospod ne-skrbno gibanje krilatega pevstva po zraku in krasno opravo poljskih lilij, ki so oblečene tako, kakor najbogatejši in najmodrejši judovskih kraljev Salomon oblečen ni bil. To je poslušalcem doumeval svojimi uki nebeški tolažnik, da je pač veliko gostov zbranih ob Gospodnji mizi, a da vse preskrbi njegova božja previdnost.

Dragi! tudi vsak vas je obtežen mnogimi skrbmi: to mi ne sme biti neznan — kdo nas naj bo pa brezskrben na zemlji? — A pogledjte to hrano, ki se izcimi iz priproste trave na njivi — glejte kruha. Iz enega zrna jih na njivi izraste 20, 30, 50 in tolika množica ga je po vsem svetu, da preživi milijone ljudi in tudi na milijone neumečih stvari. — Pogledjte naših sadnih dreves. Iz majhne vejice bo mogočno drevo in na teh drevesih, koliko za nas in za vse stvarstvo sladkega sadu. In prav žito, ki nam kruha daje, in drevje, ki sadja prinaša — kako se uprav to množi. Česar potrebujemo najbolj, tega po božjem uplivanju rodi narava največ.

In ne le naš, in ne le pomladi ali po leti in v jeseni — tudi po zimi vse ljudi tu in po drugod in tudi vse živalstvo preživi ta božja previdnost. Teh živali nam preskrbi najobilneje, ki so nam najbolj v prid. In če katere njih v kakem letnem času ne morejo obstati v naših krajih — prirojeni nagon jim kaže do tujih zemlja, kamor odpotujejo ali odleté, da nas zopet посетijo ob svoji dobi. In pridejo naj slabe letine, ali mnogovrstne uime ob žitu in sadju — tako se še nikoli zgodilo ni, kar svet stoji, da bi bilo radi pomanjkanja uničenje grozilo človeštvu ali živalstvu po vesoljni zemlji. Če je eden kraj v bedi, je v izobilju drugi in le nepreviden je ta, ki si ob času izobilja — egipškemu Josipu enako — ne dene toliko na stran, da ima česa za hude dneve.

2. Kakošno zaupanje naj taka božja previdnost v nas obudi?

Dragi! Če gledamo vse to vam popisano vernim očesom, prepričali se bomo pač vsi božjega modrostnega vladanja nad seboj.

In naj nam viharji in mrazovi in hude ure — česar nas sicer Bog milostno obvaruj — a naj nam vse ugonobe nezgode; naj se odprejo vse zatvornice neba in zemskih ter podzemskih prostorov; naj solnčni ogenj razžge vse, kar imamo. Bog tega milostno varuj, sem rekel — a naj se zgodi. Nad nami vendarle očetovsko oko in uho bedi, ki nam prav gotovo ves neznosni pelin našega življenja prej ali slej osladi.

Zaupanja, dragi, ob takih mogočih nesrečah izgubiti ne smemo. Unemu nemo-dremu poljedelcu podobni biti ne smemo, ki je imel mnogo škode ob živini, ob žitu, ob sadežih — sploh ob vsem svojem imetju. In kaj je storil? Morda vdal se nerazumljivim božjim ukrepom. Kaj še! Še gizdaveje je oblačil sebe in svoje, nego poprej; popival bolj nego poprej; lenaril bolj nego poprej; družbam — tudi slabim vdajal se bolj nego poprej; da, celo hoditi je jel taka pota pogube, na kakoršnih ga niso nikoli opazovali poprej. — Mesto da bi si bil vtrjeval sebi in svojim zaupanje v boljšo previdnost, izgubljeval je in morda popol-

noma izgubil zaupanje v njo. — Mesto, da bi mu bila v duši zvenela tolažljiva Gospodova beseda današnjega sv. evangelija, ki jo vsak vas čuje vsaj danes, vsaj enkrat na leto — zadušil je morda celo vsak njen kretilni glas v razdvojeni si duši.

* * *

Dragi! tem premišljevanjem o božji oskrbi za človeka, za živalstvo, za vse stvarstvo — okrepčani hodimo ono pot v svojem življenju, ki nam trenutek za trenutkom budi vedno večje in vedno trdneje zaupanje na Boga.

Kraljevega pevca krilate besede si osvobjimo, ki naj nam bodo krepilo in tolažilo tudi v našem življenju istotako, kakor so njemu bile v njegovem in ki se glase: „Vseh oči upajo te, Gospod, in vsem daješ hrane ob pravem času. Ti odpiráš svojo roko in nasituješ vse živo z blagodarom.“ (Psaln 144, 15, 16.)

Temu načinom vživajoč svetnih blagodarov brezdvombeno dosežemo kedaj onih večnih nad zvezdami — do čemur nam Bog milostno pomagaj. Amen.

Rojstvu Marije Device v spominj.

(8. septembra.)

Vstani, hiti, moja prijateljica,
moja golobica, moja zala in
pridi. (Vis. pes. 2, 10.)

Po zeni je prislo prokletstvo na svet, po zeni naj pride tudi izveličanje.

To je napovedal usmiljeni Bog takoj po padcu prvih staršev. Sedaj si ti zmagala, tako nekako je govoril sodnik peklenški kači, zmagala ženo, a obuditi hočem drugo ženo, ki ti stare tvojo glavo.

Stoletja in stoletja so minula in Bog je spomnil ljudi na svoje obljube, spomnil ljudi na ženo-řešiteljico. Za časa Judovskega kralja Ahaca je govoril prorok Izaija: „Glej! devica bo spočela in sina rodila, njegovo ime je Emanuel: Bog z nami.“ (Iz. 7, 14.) Judje so izvedeli iz teh obljub in prorokovih napovedovanj, da bo ta

žena mati in devica. Po njenem rojstvu so hrepeneli in klicali z besedami visoke pesmi: „Dvigni se prijateljica, golobica, zala in pridi!“

Ako je jasno nebo, zapazimo prijetno ruščino na kraju, kjer izhaja solnce iz nočne temine. Solnce nam napoveduje prihajajoče jutro, ki nam kliče, naj se zdramimo, da vidimo in pozdravimo dneva kraljico. In kraljica, ta znanilka dneva, je jutranja zarija. Po tej jutranji zariji hrepeni utrujeni bolnik, katerega muči tema noči in kliče: „Dvigni se in pridi, ti dnevna kraljica, ti up v moji bolesti!“ Bolniku enako so hrepeneli pobožni stare zaveze po oni jutranji zariji, ki je napovedovala solnca pravice, odrešenja. Željno so pričakovali rojstva device, ki naj rodi Emanvela.

V knjigi proroka Izaije beremo vprašanje, ki se je večkrat slišalo iz ust pobožnih Judov: „Čuvaj, koliko je še noči?“ In odgovor mu je bil: „Čuvaj je rekel: Danica je prišla!“ Tudi mi lahko vskliknemo radostni z oveseljenim Judom, kateremu je čuvaj naznanil jutro rojstva: „Prišla je jutranja zarija, rojena je Devica, ki bo mati rešitelju sveta. Rojena je Marija, ki bo mati Izveličarju, Emanvelu. Pozdravljena, tisočkrat pozdravljena ti mladika iz Jesetove korenine, pozdravljeno brezmadežno dete!“ O kako veselje je napočilo svet z današnjim dnem. Marija je prišla na svet. Cerkev nas spodbuja k veselju, ko kliče: „Nativitatem B. M. V. cum gaudis celebramus! — Rojstvo B. M. D. praznujemo v veselju.“

Zakaj pa praznujemo ta spominj v tolikem veselju? Zato, ker nam je rojena najboljša mati. Kadar se bliža zadnja ura, takrat oporoko napravi slednji, ki kaj ima. Tudi Krist je naredil svojo oporoko. Ko je visel na trdi mrtvaški postelji, na lesu sv. križa zagledalo je njegovo s krvjo zalito oko pod križem Marijo in ljubljeneega učenca, sv. Ivana. In njegove ustnice so sepetale: „Sin, glej tvoja mati!“ (Iv. 19, 27.) — To je oporoka Jezusa Krista. Sin, glej tvoja mati! Tebi jo prepuščam, spoštuj jo, pokoren jej bodi, bodi ji dober, poslušen sin! Te besede so pa govorene nam vsem, nam vsem katoliškim kristijanom, vsej katoliški cerkvi, ker to sv. evangelist zastopa pod sv. križem.

Kako vesela resnica, da je Marija naša mati. Ako nam zakrije črna grobna floč našo telesno mater, nismo brez matere;

Consecratio Ecclesie S. Geronis et Hugonis, Ordinis Carthusiani Patronorum, ad quem illi manebant. H. Augustini
 Brencij, Prioris in Sreydnij, ne araque benevolentiam concesserunt, supra uetus sacellum S. Clementis et Fridolini; Machyren, Sabas
 reas edificata, ~ sup. qua R. S. Prior et Monachi dederunt Raueratalat. ~ 10 Sept. 1606. ~ anno Dni MDCVI. die clauing Men-
 tis Septembris: qua fuit Romina infra Batayam Natiuitatis gloriosissime Virg. Mariae. ... Indictione porro clauing: Pont-
 ficatus Sancti in Dno Patris ac D. N. B. Pauli, Papa Urbani: Ego Thomas homo Epus Sabacensis concath. Monachus Carthusianus hu-
 militas paterfamilias Letnik I. (LVI.) iustificari: et consecrari. D. A. N. I. C. A. postmodum edificatam Ecclesiam ad oblatioe hoc
 in honorem S. Geronis et Hugonis qd. Confessorum, S. Ordinis Carthusiani Summatorum et Patronorum: et sacratissimas Re-
 liquas istas: de presb. Hugo S. Crucis D. N. Joh. Chri: de glorioso eius sepulchro: de S. Joana Bapta, Ordinis Carthusian. Patrono:
 de S. Petro Principa se eno mater imamo, Marijo, ki kra-
 tterum: de S. Paulo ljuje v nebesih. In kakšna je ta naša mati?
 doctora Gertum: de V lavretanskih litanijah se imenuje: mati ljubez-
 S. Andrea fratre Si- niva, mati prečudna. Imenuje se mater ljubez-
 monis Petri: de S. nivo, ker je v resnici polna ljubezni do svojih
 Jacobo Minoris dicto zemeljskih otrok. O, da bi mi zamogli pogledati
 fratre Dni: de S. f. to njeno srce. Videli bi, da gori to srce usmi-
 ruan: de S. Joana njenja, dobrohotnosti in sočutja do vseh kristi-
 lis Innocentibus pro janov. Videli bi, da gori to srce hrepenenja, da
 Xpo ab Herode ac bi nas vse zbralo v nebeškem kraljestvu. Videli
 scis: de S. Thoma bi, da nobeden angelj, nobeden serafin, nima
 chore ad Fortunato tako velike, tako goreče ljubezni do nas, kakor
 haum partium Uthi ab Petro: S. Gero- Marija, mati ljubezniva.
 onis: S. Ignacij Ep: S. Ona, katere rojstvo naj danes z veseljem
 S. Laurentij Lauitka: S. praznujemo, je tudi mati prečudna. Mati pre-
 Sebastiani: S. Byzantini čudna zato, ker je rodila Jezusa, a ostala ob
 Ep: S. Blasij Ep: čudna zato, ker je rodila Jezusa, a ostala ob
 de Scapula S. Romi vsem tem devica. Ostala je devica pred porodom,
 Carniola Patroni: S. med porodom in po porodu. Zato pa je mati
 S. Christophori: S. prečudna. Pa ona je mati prečudna tudi za to,
 Valentin: S. Hubert ker je njena moč nenavadno velika. To moč pa
 S. Schatij ad Forto ona svojim otrokom čudezno izkazuje. Vse-
 rum eius, Carniola mogočen je Bog po svoji naravi, vse-
 Patronorum ... S. mogočna je Marija po svoji priprošnji.
 Mauricij ad Forto Svoje usmiljenje je odstopil Krist svoji materi in
 cum eius Marty- nam dal pravico, da se zaupno zatekamo do Ma-
 rum: de S. Nivlas rije: „Sv. Marija, Mati Božja, mati naša, prosi
 Pontificis ad Corpore Gregorij Papa: S. Am za nas!“
 re Cruxatib ac Divo- rovij Ep: ad Confess- Veselje je napravilo rojstvo Marijino Joa-
 ian: Patroni: S. nis, Basilis Victorum: nimu in Ani. Rodila se jima je čudežna hčerka.
 Gregorij Papa: S. Am Nam pa se je rodila najboljša, najmogočnejša
 rovij Ep: ad Confess- mati, ki nam hoče in more vselej pomagati. Za-
 nis, Basilis Victorum: mo se zatekajmo do nje, bolj nego do telesnih
 S. Lambert: Ep: ad Confess- mater. Telesna mati nam ne odreče prošnje.
 S. Praxed: Abbatia A kaj premore telesna mati, če tudi je cesarica.
 de Jonat: Barouidij: Marija pa je mogočna naša nebeška mati. Zato
 ad de Francis: B. Joannis se veselimo dneva, ko nam je rojena naša mo-
 Epistolarum Confessorum: gočna nebeška Mati — Marija. L. P.
 S. Maria Magdalenae S. Ulula ad Fortum cum XI Millium Virg. ut Marjann: abaque n' eo
 di Caebicis D. N. Jani aronijmas inclui. - Disp. 1 lita, ob abd. 40 tri. (Prot. Prot. 6, 160, 161)
 Chri: aditae Aplo. Postora die: i. et 11. Sept. aign. in 1606 a S. Nicolau consecratus
 rum: S. Martha Kampans due adri variji lous ali as ultra 50. ~ (ib. 162)
 Virginis, eiusdem g.

Zatrtne nekdanje cerkve in kapele ljubljanske.

(Dalje.)

6. Cerkev sv. Brunona in Hugona.

Sedemnajsto stoletju je o svojem nastopu našlo ljubljanske cerkve v jako slabem stanju. Ni čuda! Turški napadi, ki so se tolikrat ponavljali, in novoverske zmeš-

njave so zakrivilo, da se je manj pazilo na svetišča, kakor v prejšnjih mirnejših časih. Poglavitni cerkvi ljubljanski: stolna in šentpeterska sta komaj čakali temeljite poprave, tesna šentjakobska je tako opešala, da so jo morali njeni gospodarji oo. jezuitje podreti in iznova zgraditi. Razpadu se je bližala cerkvice na Bregu. Bolj še nego kričeče razpoke jo je kazil madež krivoverstva. Bila je razsvečena, ker se je gojila v njenem zidovju luteranska služba božja.

Tedaj je načeloval kartuzijanskemu samostanu v Bistri priyor Avguštín Brencé (Brentius), dober prijatelj ljubljanskega škofa Tomaža Hrena, kateremu je krepko pomagal uganjati luterance. Pod njegovim vodstvom se je lepo razvijal bistriški samostan, a tudi v Ljubljani si je postavil priyor Brencé častni spomenik svoje neumorne delavnosti. Dal je namreč podreti starikavo, razpadajočo cerkvice sv. Klementa in Fridolina in na njenem temelju zgraditi novo svetišče, ki naj bi bilo popolnoma kartuzijanska last, namenjeno redovni službi božji. Škof Hren mu je rad dovolil novo zgradbo proti temu, da kartuzijanci vsekar kličejo ljubljanske škofo, kadar potrebujejo kakih blagoslovov ali pošvečevanj. Tudi na to je opomnil prijatelja priyorja, da mora bistriški samostan skrbeti za napravo in ohranjenje zvonov in njihovih vrvi. Hren sam je položil temeljni kamen in posvetil novo svetišče dne 10. kimalca 1606.

Valvazor trdi, da je priyor Avguštín sezidal omenjenega leta poleg cerkvice sv. Fridolina kapelo naše ljube Gospe; a najverodostojnejši vir: škof Hren zatrjuje v svojem dnevniku, da se je zgradila nova hiša božja na temelju starega svetišča sv. Klementa in Fridolina na Bregu.

Nova cerkvice je bila posvečena ustanoviteljema in zavetnikoma kartuzijanskega reda: sv. Brunonu in Hugonu.

Sv. Hugon je bil papežu Gregoriju VII. vrstnik in njegov sodelalec ob prenavljanju zanemarjenega cerkvenega reda. Škofoval je v Grenoblu na Francoskem. L. 1084. se je oglašil pri njem sv. Brunon, nekdanji kanonik v Kolinu ob Renu, s šestimi to-

412 1785 An. de. facer. de. ...

variši. Namenjeni so bili v puščavo in so pravkar iskali primerne samote, kjer bi se naselili. Hugon je imel maloprej čudne sanje. Zdelo se mu je, da vidi sedem jasnih zvezd vzhajajočih iznad divje puščave šartreske. Teh sanj se je spomnil tisti hip, ko so mu razodeli pobožni prišleci svoj bogorodni namen. Uverjen je bil, da si je Bog izvolil te može, da poveleča cerkev z novim puščavniškim redom. Radovoljno jim je podaril šartresko pokrajino, kjer je z njegovo pomočjo zgradil Brunon cerkev in uredil puščavniško naselbino. Takšen je bil začetek kartuzijanskemu redu, ki se je skoraj pridružil škof Hugon sam. — Rimski papež Aleksander III. je slovesno potrdil ta red leta 1170. Odlikoval se je s strogostjo in delanostjo. Kartuzijancem so bila z molčečnostjo zavezana usta, iz katerih je prihajal samo pozdrav: „Memento mori — Spominjaj se, da umreš!“

V naši domovini so se naselili kartuzijanci l. 1260 na Bistri. Ustanovitelj njihovega samostana je bil Ulrich Koroški. Pozneje so jim bili jako naklonjeni grofje Celjski. Kranjski deželni glavar celjski grof Herman II. je ustanovil kartuzijansko naselbino v Pleterjah na Dolenjskem l. 1407. Kartuzijanski samostan na Bistri se je prišteval prvim v deželi. Bistriška cerkev je daleč slovela zaradi svoje lepote. Dičilo jo je sedem oltarjev, nekaj lesenih, nekaj marmornatih. Cerkveni tlak je bil iz črnega in rdečega marmorja.

Kartuzijanci gotovo niso zanemarjali svoje podružnice na ljubljanskem Bregu. Žal, da nam ni znano, kakšna je bila notranjost. Zunanja oblika cerkve sv. Brunona in Hugona je bila preprosta. Ohranjena nam je na podobi, ki se hrani v ljubljanskem muzeju in predočuje ves Breg, kakoršen je bil v 18. stoletju. Prezbiterij z dvema okroglima okencama je bil obrnjen proti Ljubljani. V cerkev se je šlo z vzhodnje strani. Vrh nje je tičal stolpič nadstrešnik.

O službi božji v tem svetišču izvedamo nekoliko iz poročila, ki ga je pisal ljubljanski škof Searlchi leta 1633. papežu; on piše: „Ob Ljubljani se nahaja kapela sv. Klemena — ime nekdanjega pomočnika

se torej ni pozabilo — kjer se opravlja služba božja trikrat na teden.“ Obletnico posvečenja so praznovali ondu vselej na sv. Lovrenca dan, zato so rekali ljudje tej cerkvi: „pri sv. Lovrencu“.

Bližina Ljublanice je bila tej božji veži marsikdaj na kvar. Tedaj še ni bilo Gruberjevega prekopa in o deževju je prestopala Ljublanica bregove in preplavljala bližnje mestne dele. Tako je bilo v začetku vinotoka l. 1703. Po štirinajstdnevnih nallivih je 11. dne imenovanega meseca nastala taka povodenj, kakršne niso pomnili najstarejši meščani. V cerkvi na Bregu je stala voda pol moža visoko. V Krakovem in Trnovem so stale hiše do polovice v vodi. Špitalski most so morali obložiti z mlinskimi kamni, da ga ni odnesla Ljublanica.

Ko je bil dne 29. prosinca 1782 odpravljen bistriški samostan, bila je z njim vred obsojena v zator tudi cerkva na Bregu. Dne 6. rožnika 1793. je kupil baron Žiga Zois nekdanji bistriški dvorec s cerkvijo vred za 1360 gl. Dvorec je priklopil svojim sosednjim hišam, cerkvico pa je dal podreti. Sedaj je redok ljubljčan, ki bi vedel nam povedati, da je pred stoindesetimi leti stala na Bregu ob Zoisovi hiši tik pred vhodom v sedanjo pleskarno Josipa Makovca cerkev sv. Brunona in Hugona.

Župnik Ivan Vrhovnik.

Očetove marelice.

Dobri oče je prinesel iz mesta pet marelic, katere je razdelil med svoje štiri sinove. Ena je ostala materi. Otroci, ki še nikoli niso imeli tako zalega in sladkega sadu, so bili v največjem veselju. „Kako krasno diši in ta rdečebaryana lica — to je gotovo najboljši sad na svetu“: tako so govorili.

Ko pridejo zvečer v spalno sobico, vprašal jih je oče: „So li bile kaj dobre marelice?“

Starejši sin pravi: „Oče neizrečeno dobre. Jaz sem jo precej snedel, koščico pa sem prihranil, da jo vsadim in tako izredim drevo.“ Oče mu odvrne: „Pametno si naredil, to je znamenje prihodnjega dobrega hišnega gospodarja.“

Najmlajši sinček se pa tako-le odzove: Vso sem snedel in tudi mati mi je dala še svojo polovico, kamenčka pa sem oba vrgel v stran. Oj, to je bilo sladko." Odgovori mu oče: „Ti si pa prav otroško ravnal; pametno ne — a za pamet ti bode še dovolj časa v življenju.“

Na to stopi drugi sin pred očeta in mu izraža svojo hvaležnost pa pravi: „A jaz sem porbal koščici, kateri je mali vrgel v stran. Pretolkel sem ji — kako sladki ste bili jedri v njih. Marelico pa sem prodal nekemu dečku ter sem dobil toliko zanj, da — ko pridem v mesto — lahko kupim dvanajst takih.“ Oče ob tej besedi stresne z glavo in dé: „Zelo umno si ravnal — a prav po otročje in naravno ni bilo Bog, te varuj, da bi ne bil nikoli kupec.“

Sedaj vpraša oče tretjega: „Edmund, kako je tebi dišala marelica?“ Odkrito, priprosto, nedolžnim pogledom v očeta Edmund odgovori: „Jaz sem pa marelico nesel sosedovemu Juriju, ki je bolan. Vzeti je sicer ni hotel; a pustil sem mu jo na postelji ter sem hitro odšel.“

Nato vpraša oče sinove: „Kateri vas štirih pač najbolje vkrenil z mojim darom?“

Vsi trije so soglasno odgovorili: „Edmund najplemeniteje!“ — Edmund je molčal. Oče je rekel, da je temu res tako. — Mati pa je objela sinu Edmunda solzo v očesu. *Gospica Lidija.*

Ivan Anton Knecht, cesarski tajnik.

(Dalje.)

Še dandanes se nahaja več rodovin Knechtovega imena v Braunshausenu in v okolici. V šoli v Geseckenu, katero je pohajal Ivan Knecht eno leto, je bilo brati ime Knecht na tramu. Vrezal je je bil šolsk deček Knecht sam. Često je učitelj otroke, ki so nečedno pisali, opozarjal na to ime ter omenjal važnosti in potrebo lepe pisave. Dostavljal je vselej, da prav radi lepe pisave se je Knecht povspel do take časti, da je postal cesarju tajnik in prijatelj. „Torej, ako hočete,“ je zaključil, da bo iz vas kaj, zdaj veste, kako začeti, česa se poprijeti in kaj storiti.“

Prvi skrivni tajnik Ivan Knecht je živel l. 1789 še v cesarski palači, a l. 1791 ga ne nahajamo več v državnem šematizmu med aktivnimi dvornimi dostojanstveniki. V šolski župi je

zabeležena njegova smrt tako-le: „Umrli dne 14. oktobra l. 1810 na oslabelosti, star 69 let pokopan dne 16. oktobra na pokopališču izvan nusdorfskih črt.“ Oče iz samostana Melk mu je bil izpovednik. Z njim se je bil posvetoval in po njega navodilu tudi naredil oporoko. V tem samostanu je odločil tudi mašno ustanovo.

Knechtova pisma iz let 1772, 1774, 1775 in 1776 so še ohranjena. Čudovito lepa pisava jim je; papir pa že rumen. Ta pisma nam sveočijo, kako zelo je na cesarskem dvoru živeči sin spoštoval svoje stariše. Kakor nalašč so pisana mladini, da spozna iz njih: kako živeti in se učiti, da se kam pride. Kaže se iz njih prav prava skrb za sorodnike. Iz njih se odsvita Knechtovo uprav zlato srce. Naj je objavimo.

Dunaj, 3. . . . 1772

Ljubljeni oče!

Vaše pismo z dne 20. oktobra l. 1771 sem prejel. V jeseni sem z njega Veličanstvom, svojim cesarjem, odpotoval na Češko. Tam smo se mudili 49 dni. In ko smo se vrnil, bilo je silno opraviti v pisarni, ker so moje stvari vse zastale. To prosto uro pa porabljam, da Vam pišem. — Ne morem Vam povedati, s kolikim veseljem prebiram Vaša pisma v svojo posebno tolažbo. Zlasti sem bil vesel Vašega pisma, v katerem mi čestitate na moji sreči — lepa hvala za to. V izredno radost mi je, da vidite sina preskrbljenega v tako odlični službi. Podobne sreče upam in želim vsem svojim bratom in sestram. Okoliščina radi izposojenega denarja je jako žalostna. Svetujem Vam, da denete stvar v red, da morejo moji bratje in sestre o primernem času iztirjati dolg. Tudi v avstrijskih deželah vlada beda. — Jako ljubo mi je, da se moj brat Karol pridno uči. Le tako se doseže lep stan. V Geseckenu se le latinščina uči. Že še pomislim, kako naj čas dobro porabi. Pozneje naj gre študirat v Maribor, prispeval bom po možnosti. Po letu Vas obiščem; kajti dosihmal mi ni bilo to mogoče. Kmalu bodem zopet potoval na Ogersko, Bog mi daj potrebnega zdravja, družega ne želim. Iz gotovih vzrokov Vam bolj na kratko pišem, kaj več si lahko mislite. Obžalujem, da ni trdno Vaše zdravje in

zdravje matere, kateri roko poljubujem. Kako pač more drugače biti, ker prenašata že 43 let breme zakonskega stanu. Vsemogočni Bog vaju zamore ohraniti še nekaj časa v našo tolažbo. Pošljite mi rojen in kerstni list, da znam svoja leta. Imam že sive lase. (A imel je takrat pisatelj še-le 31 let.) Kaj dela brat Ivan, je-li bode ostal opora naši hiši? Enemu Bog da razumnost, drugemu pa dobro voljo in pridnost. Pozdrav vsem bratom in sestram, Ivanu, Henriku, Frančišku, Klari (omozite jo; izrecite ji zahvalo glede njene blagovoljno ponujene službe in potrpežljivosti.) Vidite, da se še dobro spominjam vseh svojih bratov in sester. Dobro se imejte, ljubi stariši, in bodite zagotovljeni najglobokejšega spoštovanja, s katerim vstrajam in ostajam Vaš najpokornejši sin

J. A. Knecht,
c. kr. skrivni tajnik.

Dunaj, 2. junija 1774.

Iskreno ljubljeni oče!

Vaše mi jako drago lastnoročno pismo z dne 14. aprila sem prejel dne 15. maja v cesarskem gradu Laksenburgu, kjer sem bival na cesarskem dvoru od 3. do 20. maja t. l. Srčno se radujem, da ste vi zdravi, in ni ga dneva, da bi ne prosil Boga vsemogočnega za Vaše zdravje. Kajti stariši so mi največji dobrotniki na zemlji, onim se mi je zahvaliti na vsem. Zopet me je bila mrzlica napadla, a zdaj me je pustila in grem jutri v grad. Moje zdravje ni več tako trdno, kakor je bilo; to pa prihaja od obilne seje. A zadovoljen z vsem, kar mi Bog pošlje. Na dveh poslanih gnatih zahvalujem se Vam kakor materi, kateri roko poljubljam. Jaz pa Vam hočem ob priliki poslati drugo darilo, ki Vas gotovo razveseli. — Pišete mi, naj poskrbim, da Karol dobi ceneje stanovanje, ker sedanje je drago in Karol je s slabejšim zadovoljen. Vi imate že prav, predragi oče. Dva tolarja sta že precejšna svota. A ob sedanjih draginji to za hrano, stan, drva, svečavo in perilo ni preveč. Ima sedaj stanovanje, kjer je pod nadzorstvom, in to je veliko vredno. Boljše je tū zanj, nego da bi drugod za tolar na teden imel stan, v katerem bi pa zanemarjal študije in nrvnost. Na nrv-

nosti je sedaj veliko ležeče. Učenjak sedaj brez nrvnega vedenja ne bo imel sreče; zato sem mu preskrbel po prijatelju g. Wakenbartu ta stan. To leto je deček na poskušnji. Zato sem mu omislil vse, kar sem le mogel in kar mu vtegne koristiti. Prihodnje leto ga mislim imeti na Dunaju v svojem stanovanju. A gotovo pa še ni, ker moram poizvedeti, kako se uči. Ko to izvem, Vas obvestim. Svojim bratom in sestram pozdrav in priporočilo. Po najmlajšem Frideriku sem že vprašal nekoč, a nisem dobil odgovora; prosim pišite mi o njem kmalu. Svoji ljubi sestri Klari se zahvalujem na njenem dobrem namenu in da me hoče obiskati. Pa pot je za samsko dekle predolga, ob sebi je pa tudi ne morem imeti. Prvič ni vešča jezika, običajev in odnošajev tega mesta, drugič bi ne bila srečnejša. Kajti v resnici mestno življenje ni najboljše; tū bi morala namreč delati, česar se pa tudi ni učila. Moje odkrite želje so te, naj se ona v domačem kraju omoži. Vrh tega nimam gospodinje. Stanujem na dvoru in na hrano hodim v gostilno. Čestokrat tudi nisem na Dunaju. Bodite zdravi in mislite večkrat na svojega prepokornega sina J. A. Knecht.

Dunaj, 26. oktobra 1775.

Predragi mi oče!

Včeraj, dne 25. oktobra sem prejel Vaše mi drago pismo z dne 3. t. m. Hvala Vam na tem. Zelo me veseli, da ste še vsi zdravi, želim Vam tudi to za prihodnje. Midva brata Knecht sva zdrava in želiva zdrava ostati. Karol je bil 12 dni pri nekem rojaku, ki ima 8 ur oddaljeno posestvo. Dovolil sem mu to, ker ta mesec ni kolegij; toraj nič ne zamudi. Tudi za-to, da sam vidi in spoznava vinsko trgatv. Naj te dneve po pridnosti nadomesti. Z njegovim učenjem sem zadovoljen, mladenič se trudi. Najel sem več učnikov, ki ga poučujejo, tudi jaz sem mu glede ved ob roki. Naj se izvežba v vedah. Francoski sicer še ne govori. Uči se seveda poprej drugih bolj potrebnih ved. Nekateri domnevajo, da sem si v teh šestih letih prihranil veliko denarja. Da bi bilo pač res, potem bi tudi mnogi potrebni kaj imeli od

tega. A od moje plače živiva dva, a plača je le enemu odmerjena. Pač malo ostane, prav za prav se vse porabi. 1000 tolarjev ni lahko zaslužiti, še težje pa prihraniti. To pač Vi sami dobro veste iz dolgoletne lastne izkušnje. Ne pošiljajte mi rojakov sem. Mnogo me stanejo; napravljajo mi pa le zamere. Za to Vas prosim. Gospoda Bauhe in Walkenbart sta mi bila znanca, katerih se sicer še spominjam, a dobrot pa ne znam, katerih da bi bila ona dva učinila meni. Pač pa mi je znano nasprotno. Bodite mirni radi tega. Ta dva gospoda ne moreta, če sta resnična, ničesa slabega govoriti o meni. Ako se ne zmenita za-me, ne bom pisal jima tudi jaz ne. Imam važnejših opravil, kakor pisati pisma, po katerih se čas trati in ki malo koristijo. Z eno besedo: Odkar sem v službi, nisem nadlegoval še nikogar. Ne morem biti nikomur v nadlego, ker mi je zoperno zlo govorjenje, ki iz tega čisto izvira.

Nameraval sem Karola poslati v Göttingen in še sedaj mislim na to. Ondotne šole so na dobrem glasu. Tam se v enem letu več nauči, nego drugod v dveh letih. Tam bi se torej več naučil in tako poprej študije končal ter si poprej lahko sam služil kruha. V katoliški veri je bil izrejen, to vero še vedno proučava in v njej tudi umrje. V Göttingenu bi pa učil le drugih ved, ne religije. Tem potem izobražen bode mogel pozneje tembolj razločiti resnico od laži. Jaz ne sovražim nobenega človeka, da si je druge vere, občeval sem z ljudmi skoraj da vseh ver ter sem se ž njimi razgovarjal. A čuval sem se vselej, da ne bi se kaj slabega naučil od njih. Vsakega smatram svojim bližnjim ter ljubim vse ljudi. Milujem vas, ker ste imeli slabo letino. V naših deželah je pa dosti žita in vina. V nekaterih krajih tu toliko stane sod, kolikor vino, ki je v njem; nedostajalo je ljudem celo posode, toliko ga je bilo.

Svoji dobri stari materi in vam poljubujem reke. Prosim vas sporočite pozdrav mojim bratom, sestram, sorodovincem, prijateljem in znancem.

Bivam gospoda očeta najpokornejši sin
Ivan Anton Knecht.

Dunaj, 2. junija 1776.

Vi, predragi oče! ste mi naročili v cenjenem pismu z dne 10. maja, katero sem prejel v Laksenburg, naj kmalu odpišem, kako mi kaj je. Dasi sem se vselej rad pokoril vašemu povelju in pozivu, sedaj jako obžalujem pozni odgovor. A zanašam se na vaše očetovsko srce in prosim odpuščanja. Ni pa temu vzrok moja zanikrnost, nego mnoga službena opravila. Vesel radi vašega zdravja vam naznanjam, da sem tudi jaz zdrav in čil. Brata Karla sem poslal s pošto čez Prago, Draždane, Lipsko, Erfurt v Göttingen, kjer je zdrav došel dne 19. aprilja. Naročil sem mu, naj vam piše takoj pri svojem prihodu. Ne vem, ali vam je že pisal. Ako tega ni storil, stresem ga za lase. Meni drži besedo. Meni je ob potovanju popisal znamenitosti vseh onih mest, kjer je bival. Tako sem mu naročil. Tem načinom je treba mladeniče voditi, ker sicer mladega človeka ganejo. Dal sem mu seboj priporočilna pisma do odličnih oseb v onih mestih. Radi moje malenkosti so ga bili tudi povsod dobro vsprejeli. Tri obleke, perila in drugih potrebščin ima dovolj, tako, da se mu ni treba nikjer sramovati. To je tembolj potrebno, ker mora občevati z olikanimi ljudmi, tudi v visokih krogih. V Göttingenu je v čisljih pri ljudeh. Denarja sem mu dal 250 gold., ne vem pa, koliko časa bode izhajal z njim. Mora meni račun položiti, da vem kako gospodari. Ne zapravlja nikoli, ker sicer bi mu ne bil vročil toliko denarja. Vi pravite, da sem imel velik žepnik. Nekaj je resnice na tem, a Karol tudi skrbi, da se ne prenapolni. Naj bo, dokler bom imel kak penez, delim ga s Karolom, ker Karol je sedaj v največjih potrebah. Zavoljo njega sam varčno živim in ne zahajam v družčino. Podpiram ga, da preje dobi kako dobro službo. Mogel bi sicer tudi sedaj zanj službo dobiti z malo plačo; težko bi izhajal in javaljne bi kam naprej prišel. Kdor hoče dobro službo dobiti, mora se česa učiti, kaj vedeti in znati: in kdor kaj zna in ima odlične prijatelje, ta vspeva in se visoko vspne. Gotovo vam je povšeč, da tako skrbim za Karola. Želim namreč, da Karol postane vrl človek, ki bode delal vam

in meni veselje. Karol se pridno uči. Poslal sem mu prepis vašega pisma, ker njega precej zadeva tisto pismo. To jesen naj nikar domu ne hodi, da česa ne zamudi. Ako ga pa vi želite videti, naj le pride. Pisal mi je 16. junija in izjavil, da se dobro počuti. Mesto Göttingen mu zelo všečuje. S knezom Liquovskim se je dne 13. junija razgovarjal trideset ure.

To naj zadosti o Karolu, sedaj nekaj o sebi. Vi pravite, naj pridem kedaj na Vestfalsko. Rad bi prišel, da ne bi bilo tako daleč in bi mi preostajalo časa. Gospod Samson mi je pred kratkim naznanil, da je cesarski časnik objavil vesti, da bode moj gospod potoval na Vestfalsko. Prosil me je, naj mu resnico naznanim. Odgovoril sem mu, da je pisec časnika lagal. Meseca avgusta se podamo v Pešto na Ogerskem, v Prago na Češkem ter v Brno na Moravskem. V teh mestih bodo vojaške vaje, ob katerih se vojaki vežbajo za vojsko. Tu je zbranih po 10.000, 20.000 ali 30.000 mož: pešcev in konjenikov. Upam vas še enkrat videti, ako mi Bog podaljša življenje za nekaj let. Zadnjič sem omenil ženitve, a se ne morem oženiti, ker bi potem prenehala podpora Karolu. Svoji materi poljubljam roke in prosim novih vaših poročil. Pozdrav svojim bratom, sestram in dobrim prijateljem.

Bivam pa svojega dobrega očeta najpokornejši sin in sluga

Ivan Anton.

Kmalu vam zopet pišem.*

* * *

(Dalje prihodnjič.)

Župnik A. Kummer.

Z r n j e.

Samostani. Izračunili so, da se oskrbuje na Dunaju letno od 25. do 30.000 bolnikov po du-

najskih redovnih zavodih in v bolnišnicah in poleg tega se hrani do 15.000 raznih revežev v istih hišah. V vseh teh poslopih je vsa oskrb brezplačna. Te oskrbi so deležni v večji množini tudi le oni, ki tem redovom nikdar niti vinarja miloščine niso bili dati v stanu.

L. P.

Ljubljanska škofijska kronika.

Veleč. gosp. Ivan Golob se je odpovedal župniji Ihan in ostane še na Primskovem.

Nameščeni so bili čč. gg.: Francišek Pengov za kapelana v Kranju; novomašnik Rudolf Cepuder za kapelana in beneficijata v Gorjah; novomašnik Josip Krakar za kapelana v Crmošnjicah.

Podeljena je bila župnija Slap č. g. Valentinu Marčič, župnemu upravitelju ondi.

Za župnijo Škocijan ob Turjaku je bil prezentiran veleč. gosp. Jakob Merc, župnik pri sv. Trojici nad Cerknico.

Ljub. škof. list, št VII; 1903 — 12. avg. t. l.

Lavantinska škofijska kronika.

Ponedeljek, 24. t. m., ob 4ih popoldne smo pričeli tu svojo četrto škofijsko sinodo. Otvorila se je svetičnim izprevodom iz stolnice v sinodalno cerkev sv. Alojzija v knežškofijski duhovnišnici. Vdeležba ogromna. A tudi priprave za ta cerkveni zbor so istotake. Zboruje se namreč vestno in v teh posvetovanjih se temeljito premotriva do 50 konstitucij, ki se predlože tej četrti sinodi v Mariboru.

— n —

Listnica vredništva.

Rev. Simon Lampe — O. S. B. Beaulieu, Min-Amer — Vsled Vaše želje Vam prav radi potrjujemo prejem vseletne naročnine na „Danico“ 1903. — Bog Vas podpiraj na Baragovi blaženi poti med Indijani!

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 kron, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.